

[https://doi.org/10.52326/jss.utm.2024.7\(4\).10](https://doi.org/10.52326/jss.utm.2024.7(4).10)
UDC 001.8/9:347.781:177

WHAT IS PREDATORY PUBLISHING AND WHAT IMPACT IT HAS

Gheorghe Cuciureanu *, ORCID: 0000-0003-2140-0591

Information Society Development Institute, 5A Academiei Str., Chisinau, Republic of Moldova

* Corresponding author: Gheorghe Cuciureanu, gheorghe.cuciureanu@idsi.md

Received: 11. 16. 2024

Accepted: 12. 14. 2024

Abstract. The article explores the phenomenon of predatory publishing, an increasingly debated topic in the scientific community, with a particular focus on its impact in the Republic of Moldova. Predatory publishing is defined as journals and conferences that exploit researchers through false promises of rapid review and indexing, without meeting academic standards. They prioritize profit over scientific quality and integrity, leading to the publication of low-quality research and the dissemination of misinformation. The impact of this is significant, affecting the integrity of research, the credibility of science and the global academic economy. In the Republic of Moldova, where research resources are limited, publication in such journals jeopardizes scientific development, wasting financial and human resources and negatively affecting international collaborations. In order to combat this phenomenon, education and strict regulations on scientific publishing are needed, especially for young researchers who are often victims of this type of practice.

Keywords: *Research ethics, publication, deception, profit, discernment, Open Access, pressure to publish.*

Rezumat: Articolul explorează fenomenul publicațiilor prădătoare, un subiect tot mai dezbătut în comunitatea științifică, cu un accent deosebit pe impactul său în Republica Moldova. Publicațiile prădătoare sunt definite ca reviste și conferințe care exploatează cercetătorii prin promisiuni false de evaluare rapidă și indexare, fără a respecta standardele academice. Acestea prioritizează profitul în detrimentul calității și integrității științifice, conducând la publicarea de cercetări de calitate scăzută și diseminarea dezinformării. Impactul acestui fenomen este semnificativ, afectând integritatea cercetării, credibilitatea științei și economia academică globală. În Republica Moldova, unde resursele pentru cercetare sunt limitate, publicarea în astfel de reviste compromite dezvoltarea științifică, risipind resurse financiare și umane și afectând negativ colaborările internaționale. Pentru a combate acest fenomen, este nevoie de educație și reglementări stricte privind publicarea științifică, mai ales pentru tinerii cercetători care sunt adesea victime ale acestui tip de practici.

Cuvinte-cheie: *Etica cercetării, publicare, înșelăciune, profit, discernământ, Acces deschis, presiunea de a publica.*

1. Introducere

Publicarea în ediții pseudoștiințifice de tip prădător devine un fenomen tot mai frecvent și tot mai cunoscut în lume și în Republica Moldova. Se estima, în aprilie 2022, că anual sunt irosite miliarde de dolari pe ediții pseudoștiințifice, numărul revistelor prădătoare este de peste 16 mii, iar numărul cercetătorilor afectați este de circa 1,2 milioane [1] (ceea ce constituie 14% din toți cercetătorii). În același timp, fenomenul este tot mai mult analizat de către cercetători și devine subiectul preocupărilor unor organizații dedicate asigurării calității și eticii cercetării științifice. În acest context, ne-am propus în acest studiu să abordăm două aspecte esențiale ale acestui fenomen: ce reprezintă de fapt acesta și care este impactul lui.

2. Materiale și metode

Studiul reprezintă o analiză a literaturii în domeniu, cu accent pe sursele care abordează contexte mai apropiate de specificul Republicii Moldova. Literatura utilizată este, în mare parte, cea disponibilă în Acces deschis, cu precădere publicată în ultimii ani.

3. Rezultate și discuții

3.1. Definirea fenomenului publicațiilor prădătoare

Prin termenul „publicații prădătoare”, majoritatea cercetătorilor înțeleg în general publicarea unor rezultate ale cercetării științifice (în reviste, materiale ale conferințelor sau monografii) pentru obținerea unui profit și fără a avea grijă de asigurarea calității. Acest termen se consideră că a fost introdus de către Jeffrey Beall în anul 2010, un bibliotecar universitar american, conform căruia fenomenul are loc ca urmare a exploatării Accesului deschis și în lipsa asigurării unui proces riguros de recenzare [2]. În afară de cele două aspecte principale în definirea publicațiilor prădătoare (recenzarea și profitul), alți cercetători subliniază și alte detalii ale acestui fenomen: funcționarea doar pentru profit, fără a servi comunitatea științifică [3, 4], fără a respecta standardele de integritate academică [5], care exploatează dorința cercetătorilor de a publica rapid și ușor [6], imită revistele legitime, dar nu oferă transparență în procesul de evaluare [7], induc în eroare cercetătorii să trimită articole sau să participe la conferințe, inclusiv oferind promisiuni false de recenzare rapidă și indexare [8] și utilizează alte practici înșelătoare ce contravin bunelor practici [9].

Una din cele mai utilizate definiții a edițiilor prădătoare este următoarea: „Revistele și editorii prădători sunt entități care prioritizează interesul propriu în detrimentul științei și se caracterizează prin informații false sau înșelătoare, abatere de la cele mai bune practici editoriale și de publicare, lipsă de transparență și/sau utilizarea unor practici de solicitări agresive și fără discernământ [10].

Analiza literaturii de specialitate, dar și cercetările proprii privind publicarea de către cercetătorii din Republica Moldova ne permit să evidențiem următoarele caracteristici majore ale edițiilor pseudoștiințifice de tip prădător:

- Lipsă sau mimare a evaluării (recenzării) manuscriselor.
- Timp rapid de publicare.
- Taxă de publicare anormal de mici sau mari.
- Denumiri atrăgătoare, generale.
- Colegiu de redacție / comitet științific nefuncțional, adeseori prezentat prin informații false.
- Domenii științifice largi.
- Frecvență suspect de mare de publicare.

- „Recrutare” agresivă a autorilor / membrilor colegiului de redacție.
- Lipsă a indexării în baze de date importante.
- Indici bibliometrici falși sau inadecvați.
- Lipsa respectării standardelor pentru articolele publicate.
- Calitate slabă a site-ului și a materialelor publicate pe el.
- Prezența în liste negre ale edițiilor pseudoștiințifice de tip prădător.

Chiar dacă majoritatea autorilor sunt de acord cu aceste caracteristici ale edițiilor pseudoștiințifice de tip prădător, problemele apar la evaluarea practică a unei ediții și „pronunțarea verdictului” dacă o ediție este prădătoare sau nu. Acest lucru este dificil din mai multe considerente:

- Unele din caracteristicile de mai sus pot fi specifice și edițiilor științifice veritabile.
- Practicile prădătoare devin din ce în ce mai sofisticate, astfel că aparențele pot înșela.
- Evaluarea modului în care se face recenzarea este destul de subiectivă atunci când aceasta nu este deschisă.
- Comportamentul editorilor este dinamic, putând intercala practici îndoielnice și respectarea standardelor editoriale.

Există opinia că nu poate exista o definiție „alb” sau „negru”, deoarece publicarea prădătoare cuprinde un spectru de activități, cu o gamă largă de tipuri și grade de eticitate și legitimitate [11, 12], iar unii autori afirmă că discutarea problemei în așa termeni dezavantajează țările cu venituri mai mici și revistele produse la nivel local cu capacitate/resurse limitate și penalizează potențial noii intrați în lumea editorială [13]. Autorii raportului Parteneriatului InterAcademic (PIA) consideră că distincțiile dintre publicațiile prădătoare și cele de renume ar putea deveni din ce în ce mai puțin evidente și mai greu de definit, odată cu creșterea costurilor publicațiilor de înaltă calitate, comercializarea mediului academic și a rezultatelor sale, precum și atracția concomitentă a certitudinii, rapidității și accesului cu bariere reduse, care atrag cadrele universitare să publice în așa-numitele reviste prădătoare [14].

Reieșind din argumentele de mai sus, în raportul PIA se propune de a se renunța la modelul binar de clasificare a publicațiilor (prădător-neprădător), de a nuanța caracteristicile acestora și a adopta un spectru de tipuri de publicații. În cazul revistelor, sunt propuse următoarele tipuri [14, p.28-30]:

- Reviste frauduloase - comit fraude (adesea prin intermediul internetului), de ex., utilizarea unor identități false imitând reviste academice legitime sau re-publicarea unor lucrări deja publicate.
- Reviste înșelătoare - editorul oferă informații false sau înșelătoare cu privire la taxele de publicare, serviciile pe care le oferă (cum ar fi indexarea, recenzarea sau factorul de impact), identitatea proprietarului, editorului sau membrilor colegiului de redacție.
- Reviste inacceptabile de calitate scăzută – admit abateri etice care subminează comunicarea academică și aduc un deserviciu științei, de exemplu acceptă o evaluare colegială superficială, reticența de a investiga acuzațiile privind articolele frauduloase sau incorecte pe care le-au publicat; lipsa detaliilor de contact pentru colegiul de redacție etc.
- Reviste de calitate scăzută - indiciile nu sunt suficiente ca natură sau număr pentru a caracteriza definitiv revista ca fiind frauduloasă, înșelătoare sau de o calitate inacceptabil de scăzută, dar sunt totuși îngrijorătoare, de exemplu utilizarea unor practici de solicitare

agresive; site-ul web de calitate scăzută (lipsă de informații, linkuri moarte, greșeli etc.), lipsa unor politici de publicare transparente.

- Reviste de calitate scăzută, bine intenționate și promițătoare - acele care încearcă să fie utile științei, chiar dacă au indicatorii de calitate scăzută, aceștia sunt puțini și sunt atenuați de eforturile revistei sau ale editorului de a le îmbunătăți, ceea ce ar putea cu timpul să le transforme în reviste de calitate.
- Reviste de calitate îndoielnică – utilizarea unor practici prădătoare pentru a face față concurenței pe piața editurilor științifice, de exemplu un proces rapid de examinare și publicare a manuscrisului care poate duce la o recenzare superficială și publicarea unor lucrări de calitate inferioară. O editură des discutată în acest context este Multidisciplinary Digital Publishing Institute (MDPI), pe care viteza rapidă de publicare a transformat-o în al 5-lea cel mai mare editor din lume după numărul articolelor în reviste.
- Reviste de calitate – respectă standardele editoriale, etice și au un proces de recenzare riguros.

Cel mai dificil este de atribuit o revistă între tipurile de la mijlocul acestui spectru, deoarece aceasta depinde de amploarea și numărul criteriilor cumulative. Pentru a le distinge, autorii raportului menționat propun o serie de markeri tipici, Tabelul 1.

Tabelul 1

Markerii tipici ai revistelor prădătoare [14, p. 100]

Reviste înșelătoare – „o singură greșeală și ești eliminat”	Reviste de o calitate inacceptabil de scăzută - „fac o nedreptate științei	Reviste de calitate scăzută - „motiv de îngrijorare”
Înșelăciune prin falsă asemănare (imitarea paginii web, a titlului revistelor legitime etc.). Vânzarea calității de autor. Furnizarea de informații false sau înșelătoare privind recenzarea, modul de selectare a articolelor, rata de respingere (de fapt, publicarea oricărui articol pentru care se plătește taxă). Publicarea de articole pretins originale care au fost publicate anterior. Colegiu de redacție fals. Adresă falsă a revistei, a editorului sau a administrației. Declararea falsă a faptului că sunt indexați de un serviciu de indexare sau că sunt membri ai unor organizații de publicare sau societăți academice. Declararea falsă a factorului de impact (sau utilizarea unui factor de impact fals, alternativ).	Recenzare rapidă, superficială sau neprofesionistă; nicio politică de recenzare. Nu sunt furnizate informații de contact. Membrii colegiului de redacție nu pot fi verificați sau sunt aceiași în mai multe reviste. Lipsa cooperării în cazul suspectării unui comportament necorespunzător. Reticență în cazul solicitării retragerii articolului sau a informațiilor privind taxele. Neclarități privind drepturile de autor/licențele. Nu este membru /nu respectă recomandările privind cele mai bune practici ale ICMJE, OASPA, COPE, CSE, EASE etc. Publicarea unor lucrări care nu au legătură cu domeniul revistei sau a unor lucrări de calitate foarte scăzută („poluarea științei”).	Consiliu de redacție slab. Utilizarea unor practici de solicitare agresivă și fără discernământ. Site-ul web sau e-mailurile prezintă declarații contradictorii și sunt de calitate scăzută (lipsă de informații, linkuri moarte, greșeli de ortografie și gramatică, abundență de reclame etc.). Lipsa unei politici de retragere a articolelor, a unei politici privind etica publicării sau a unei declarații privind etica, proprietatea intelectuală, conflictele de interese sau finanțarea studiului. Servicii de calitate scăzută ale revistei, de ex., de editare, corectare sau verificare a plagiatului. Lipsa unei politici de recenzare. Nu au fost stabilite retrageri, corecții sau exprimări de îngrijorare.

Continuare Tabelul 1

Taxe înșelătoare (sau costuri suplimentare pentru imagini color etc.).	Un nivel substanțial de plagiat și de publicații duplicate cu alte reviste „prădătoare”.	Lipsa unui plan de preservare digitală. Nu este clar dacă revista face uz neautorizat de imagini fără permisiunea deținătorilor drepturilor de autor.
Calitatea slabă a serviciilor revistei, de ex., de copiere, corectare, arhivare digitală sau verificare a plagiatului.	Nu este indexată în niciun serviciu de indexare cunoscut. Nu permite motoarelor de căutare să cerceteze conținutul publicat și indexarea acestuia.	Editorul dispune de un serviciu opțional „fast-track” cu plată pentru o recenzare accelerată, care pare să asigure publicarea cu o verificare redusă sau fără verificare.
Proprietatea drepturilor de autor;	Blochează PDF-urile împotriva copierii, făcând astfel mai dificilă verificarea plagiatului.	
Utilizarea frauduloasă a ISSN-urilor.	Publică numai rezultatele cercetării care favorizează interesele unui anumit grup sau organizație.	

Notă: ICMJE - International Committee of Medical Journal Editors, OASPA - Open Access Scholarly Publishing Association, COPE - Committee on Publication Ethics, CSE - Council of Science Editors, EASE - European Association of Science Editors.

3.2. Impactul publicării în ediții științifice de tip prădător

Indiferent de diferențele existente de clasificare a publicațiilor prădătoare, în mai multe sau mai puține tipuri, majoritatea cercetătorilor sunt de acord că impactul acestui fenomen este unul negativ, care include mai multe aspecte.

Acest fenomen afectează, în primul rând, **știința și comunitatea academică**.

Edițiile prădătoare nu utilizează un proces riguros de recenzare. Acest lucru conduce la publicarea de cercetări de calitate scăzută, nevalide sau chiar frauduloase, ceea ce reduce calitatea generală a calității științifice [11, 15, 16]. Ele subminează integritatea academică, induc în eroare cercetătorii și subminează calitatea publicațiilor academice [17, 18]. Publicarea în ediții prădătoare compromite literatura științifică, riscă să disemineze date eronate și contribuie la răspândirea dezinformării [19, 20], compromițând integritatea comunicării și cunoașterii științifice [21]. Pe de altă parte, chiar dacă un autor a realizat o cercetare științifică de calitate, utilizând o metodologie adecvată, publicarea acesteia într-o ediție prădătoare o compromite și nu îi permite cercetătorului respectiv să se bucure de roadele muncii, deoarece rezultatele publicate în reviste și conferințe suspecte practic sunt pierdute pentru știință și cercetătorii recunoscuți nu apelează la acestea în procesul de documentare (mai ales când acestea nu sunt indexate și arhivate conform standardelor). Astfel, analiza pentru o perioadă de 5 ani a 250 articole din reviste prădătoare publicate în 2014, a arătat că doar 56% din acestea au fost citate și doar 3% au mai mult de 10 citări, conform Google Scholar [22]. Dacă am analiza aceste caracteristici pentru baze de date importante (Scopus sau Web of Science), putem presupune că valorile ar fi și mai mici, deoarece citarea acestora se face de obicei de cercetători mai puțin experimentați din anumite regiuni [23]. Impactul edițiilor prădătoare e cu atât mai mare cu cât ele se infiltrează în baze de date prestigioase, care se bucură de încredere în comunitatea științifică și în societate. Aceasta îi afectează pe toți cercetătorii care se folosesc de aceste surse, putând duce la diseminarea unor rezultate eronate [24]. Ținând seama și de aceste aspecte, baza de date Scopus a exclus din lista sa 861 reviste din 2009 și până în iulie 2024 [25], iar baza de date Web of Science a exclus 82 reviste doar în luna martie 2023 [26].

Publicațiile prădătoare influențează negativ evaluarea cercetării și face dificilă evaluarea corectă a impactului real al unui cercetător, deoarece lucrările publicate în ediții prădătoare nu reflectă neapărat contribuții științifice autentice, dar pot fi contabilizate în CV-uri sau evaluări și pot conduce la avansarea în carieră, distorsionând meritele științifice [6, 27].

Impactul economic al edițiilor prădătoare este unul semnificativ, afectând atât cercetătorii individuali, cât și instituțiile academice și sistemele naționale de cercetare. Este vorba, în primul rând despre costurile financiare directe plătite pentru publicare așa numitele Article Processing Charges (APC). Fie că acestea sunt mici (10-50 Euro per articol), pentru a atrage câți mai mulți autori, fie că sunt foarte mari (mii de Euro), nu sunt oferite în schimb servicii de calitate. Cercetătorii și instituțiile investesc resurse financiare importante pentru a publica, în speranța că obțin recunoaștere academică, însă aceste publicații nu contribuie semnificativ la reputația lor sau la carierele acestora. O estimare a pieței edițiilor prădătoare a arătat că în 2014 aceasta era egală cu 74 mil USD [5]. Un studiu în care au fost analizate revistele prădătoare în perioada ianuarie-mai 2020 a demonstrat că doar pentru publicarea articolelor care aveau în titlu „COVID-19”, „coronavirus” sau „SARS-CoV2” au fost plătite peste 46 mii USD [28]. Astfel, fondurile sunt irosite fără a obține un impact semnificativ, fiind deturnate de la activități legitime de cercetare. Aceasta afectează eficiența finanțării și scade rentabilitatea investițiilor în cercetare [29].

Un alt fel de impact economic negativ este legat de distorsionarea evaluării cercetării. Acordarea titlurilor și premiilor științifice în baza edițiilor prădătoare poate duce la irosirea unor sume importante de bani, care ar fi putut merge la cercetătorii integri. Astfel, în Cehia un studiu a estimat că între 2009 și 2013 universitățile au primit de la stat circa 2 mil USD pentru publicarea de către cercetătorii lor a lucrărilor în ediții prădătoare, de ex. a tezelor ca monografii de cercetare la Lambert Academic Publishing [30].

Un impact economic indirect al edițiilor prădătoare este cel asupra competitivității economice. Deoarece fenomenul publicării prădătoare limitează progresul cercetării și încetinește dezvoltarea tehnologică, aceasta poate afecta economiile care se bazează pe rezultate științifice pentru a sprijini creșterea economică și dezvoltarea industrială.

Un efect direct îl are fenomenul publicării în ediții prădătoare asupra pieței editoriale. Editurile care investesc în servicii de calitate (recenzare riguroasă, standarde înalte de publicare, diseminare, arhivare a articolelor) pot fi dezavantajate în competiția cu companiile care oferă publicare rapidă fără a respecta standardele din domeniu. Aceasta poate afecta veniturile și sustenabilitatea pe termen lung a editorilor de încredere, având impact asupra întregii industrii editoriale [31]. În așa situație, apare un alt risc; unele edituri legitime pot adopta comportamente prădătoare pentru a face față concurenței [32].

Publicarea în ediții prădătoare influențează **societatea în întregime**. Deoarece sunt publicate articole fără o evaluare riguroasă, sunt diseminate informații neverificate sau eronate. Acest lucru contribuie la dezinformarea societății, deoarece cercetările de slabă calitate ajung să fie citate și folosite în alte domenii. Atunci când cercetările de slabă calitate sunt publicate și prezentate ca legitime, publicul devine confuz și sceptic față de știință în general. Publicațiile prădătoare afectează reputația întregii comunități academice, deoarece diferențierea între cercetările autentice și cele frauduloase devine dificilă. Acest lucru poate alimenta mișcările anti-știință și crește neîncrederea în vaccinuri, medicamente sau alte recomandări bazate pe cercetări [6].

Politicile publice se bazează adesea pe cercetări științifice pentru a crea soluții eficiente la probleme complexe. Atunci când studiile publicate în ediții prădătoare sunt

utilizate ca bază pentru formularea acestor politici, există riscul ca deciziile să fie fundamentate pe date false sau incomplete. Acest lucru poate avea consecințe grave în domenii precum sănătatea, educația, mediul și economia. Atunci când la baza unor decizii se pun rezultate valide sau nefondate și resursele se direcționează către soluții ineficiente sau eronate, consecințele sunt negative.

Un alt posibil impact negativ al edițiilor prădătoare este utilizarea acestora de către reprezentanți ai diferitor companii / industriei pentru a promova produsele sau serviciile proprii [14], dându-le o legitimitate științifică, pe care de fapt nu o au. Astfel pot fi promovate și produse dăunătoare, dar prezentate publicului larg ca fiind acceptabile în baza publicațiilor din ediții prădătoare.

Deosebit de periculos poate fi impactul **edițiilor prădătoare în domeniul sănătății**, deoarece rezultatele cercetărilor publicate în astfel de ediții pot influența tratamente medicale, recomandări sau strategii de sănătate publică. Fenomenul publicării prădătoare este destul de răspândit în acest domeniu, de ex. într-un studiu din 2017 fiind identificate 188 reviste prădătoare, numărul acestora în neurologie depășindu-le pe cele legitime [33]. Dacă aceste studii nu sunt valide, se poate ajunge la decizii greșite care afectează direct sănătatea populației, cum ar fi utilizarea unor tratamente ineficiente sau dăunătoare cu consecințe directe asupra vieților umane [25, 34].

Impactul edițiilor prădătoare asupra **tinerilor cercetători** este unul din cele mai însemnate și poate influența negativ atât dezvoltarea lor profesională, cât și calitatea cercetării științifice pe care o produc. Tinerii cercetători pot avea dificultăți în a diferenția edițiile prădătoare de cele legitime, din cauza lipsei de experiență și a presiunii de a publica rapid. Publicațiile prădătoare profită de acest fapt și pot induce în eroare cercetătorii începători, care pot fi înșelați să creadă că au obținut o publicație valoroasă [35]. Publicarea în astfel de ediție afectează însă negativ reputația unui tânăr cercetător. În comunitatea științifică, publicațiile din reviste de slabă calitate sau cu procese editoriale dubioase pot fi percepute ca un semn de lipsă de rigoare științifică. Acest lucru poate dăuna semnificativ carierei tânărului cercetător, mai ales când este evaluat pentru burse, granturi sau posturi academice sau când dorește să intre în rețele de cercetători și să colaboreze la nivel internațional [5, 6]. Plătind taxe mari pentru a publica în ediții prădătoare, aceștia pierd resurse financiare valoroase și timp care ar putea fi investite în publicații de înaltă calitate sau în cercetare suplimentară, ceea ce iarăși le afectează cariera [36]. În țările mai slab dezvoltate nu este suficient conștientizat pericolul publicării în ediții prădătoare, iar în unele instituții, inclusiv din Republica Moldova, tinerii cercetători sunt încurajați să publice în acestea. Drept urmare, se perpetuează modelele dubioase, fiind afectată formarea profesională și accesul la publicații de calitate a tinerilor cercetători.

Impactul edițiilor prădătoare asupra științei din Republica Moldova îl putem deduce analizând literatura care se referă la țările în curs de dezvoltare și la cele din Europa de est, cu care există mai multe similitudini. În ambele cazuri impactul este semnificativ, efectele fiind negative asupra dezvoltării științifice, integrității academice și reputației cercetătorilor [5, 37, 38]. Edițiile prădătoare profită de accesul limitat la finanțare și infrastructură academică, dar și de presiunea de a publica peste hotare (cercetătorii sunt adesea obligați să publice rapid și în volume mari pentru a avansa în carieră). Aceasta duce la risipa de resurse financiare și umane, în condițiile în care cercetătorii nu obțin vizibilitate și recunoaștere autentică.

Într-o țară cu resurse economice și bugete academice limitate, plățile către edițiile prădătoare pentru publicare reprezintă o risipă semnificativă [21, 29]. Aceste fonduri ar putea fi utilizate pentru cercetări autentice, echipamente sau participări la conferințe internaționale, dar sunt redirecționate spre reviste de slabă calitate care nu oferă beneficii pe termen lung.

Publicarea în ediții prădătoare și acceptarea acestui lucru duce la proliferarea cercetărilor de slabă calitate, care pot afecta negativ standardele științifice locale [21]. În unele instituții (inclusiv din Republica Moldova), cerințele de publicare pentru promovare academică nu fac diferența între revistele de calitate și cele prădătoare și în așa situație, publicarea în ediții prădătoare poate oferi un avantaj pe termen scurt pentru cercetători în ceea ce privește îndeplinirea criteriilor academice, dar, pe termen lung, afectează prestigiul și calitatea cercetării din aceste țări [39].

Fenomenul publicării în ediții prădătoare afectează calitatea generală a cercetării în țările mai slab dezvoltate. Când cercetările sunt publicate în ediții prădătoare, acestea nu beneficiază de evaluarea critică necesară pentru a îmbunătăți calitatea științifică. Astfel, cercetările slabe sunt propagate, ceea ce contribuie la menținerea unui standard științific scăzut în țară și împiedică dezvoltarea unui ecosistem de cercetare competitiv la nivel global [6, 29].

Totodată, aceasta creează o impresie eronată asupra valorii cercetării realizate în aceste țări. Publicarea în edițiile prădătoare afectează credibilitatea cercetătorilor din țările respective pe scena internațională. Aceste publicații nu sunt considerate de încredere, ceea ce face dificil pentru cercetători să-și construiască o reputație științifică solidă și să participe la colaborări internaționale de înaltă calitate [36]. Aceasta duce la pierderea de finanțări internaționale, granturi și oportunități de parteneriat, toate având un impact negativ asupra economiilor locale care depind de cooperarea științifică și tehnologică. Este valabil atât pentru instituții, cât și pentru cercetători individuali din aceste țări. În așa condiții se poate perpetua un cerc vicios: cercetare slabă – publicare în ediții obscure – recunoaștere redusă la nivel internațional – resurse insuficiente pentru dezvoltarea unui ecosistem competitiv și etc.

Publicarea în ediții prădătoare poate avea **un impact mai mare** în anumite condiții și contexte care amplifică efectele negative asupra cercetătorilor, instituțiilor și societății, cum ar fi:

- Lipsa de reglementare și evaluare academică adecvată, deoarece fără mecanisme de verificare riguroasă sau când acestea nu se respectă, cercetătorii își pierd capacitatea de a diferenția cercetarea validă de cea de slabă calitate, afectând cercetarea și inovarea din țara respectivă [29].

- Presiunea pentru publicare rapidă („publish or perish”) – unde se cer multe publicații pentru finanțare, promovare sau recunoaștere academică, cercetătorii sunt mai tentați să apeleze la ediții care publică rapid, fără a verifica [40]. Dar impactul economic este mai mare (volumul resurselor financiare irosite) și calitatea generală scade.

- Lipsa accesului la informație și resurse educaționale, cercetătorii au un discernământ mai redus și pot fi atrași mai ușor de promisiunile prădătorilor [36], iar publicarea devine o practică obișnuită pentru aceștia, afectând grav întreaga comunitate.

- Lipsa unui proces adecvat de educație și mentorat pentru tinerii cercetători, în așa caz tinerii cercetători pot fi atrași de costurile reduse și promisiunea unei publicări rapide, dar cariera academică a acestora poate fi compromisă.

- Acceptarea modelului de Acces deschis în lipsa unor mecanisme de control, în așa caz publicațiile pot disemina informații eronate, afectând atât mediul academic, cât și publicul larg, care poate accesa și utiliza cercetări nevalidate.

4. Concluzii

Analiza literaturii a arătat că edițiile pseudoștiințifice de tip prădător devin o provocare tot mai mare pentru știință și societate prin prisma amplitudinii și impactului lor științific, economic și social. Publicarea în ediții prădătoare are un impact mai mare în condițiile în care există o lipsă de reglementare, educație și acces la informație. Această influență este amplificată de presiunea asupra cercetătorilor de a publica rapid și de o infrastructură academică slabă.

Pentru o țară precum Republica Moldova, edițiile prădătoare reprezintă un obstacol major în calea dezvoltării științifice și economice. Aceste publicații subminează eforturile de a construi un sistem academic de calitate, risipesc resursele și limitează accesul cercetătorilor la colaborări internaționale și recunoaștere globală. Cercetarea științifică din Republica Moldova riscă să nu fie recunoscută la nivel internațional dacă rezultatele cercetării sunt publicate în ediții prădătoare. Astfel, cercetările care ar putea contribui la domenii importante pentru noi, cum ar fi agricultura sau sănătatea publică, devin marginalizate și neincluse în circuitele.

Având în vedere limitările financiare și umane ale cercetării din Republica Moldova este foarte important ca să respectăm standardele de calitate și de etică în publicarea rezultatelor științifice. În lipsa unor măsuri de prevenire și educație privind riscurile de publicare în edițiile prădătoare, acestea pot compromite grav calitatea cercetării și încrederea în știință, cu repercusiuni asupra întregii societăți.

Finanțare: Studiul a fost realizat cu finanțare de la bugetul de stat al Republicii Moldova, în cadrul proiectului 24.80012.0807.14SE „Fenomenul publicării în ediții pseudoștiințifice de tip prădător în comunitatea academică din Republica Moldova”.

Conflicte de interese: Autorul declară lipsa conflictelor de interese.

Referințe

1. InterAcademy Partnership. *Predatory Journals and Conferences Frequently Asked Questions (FAQ)*, March, 2022. Disponibil online: <https://www.interacademies.org/sites/default/files/2022-06/12.%20FAQ%20final.pdf> (accesat la 08.10.2024).
2. Beall, J. Predatory publishing is just one of the consequences of gold open access. *Learned Publishing* 2013, 26(2), pp. 79-83.
3. Bowman, J. D. Predatory publishing, questionable peer review, and fraud: The role of open access. *JASIST* 2014, 65(2), pp. 326-330.
4. Clark, J.; Smith, R. Firm action needed on predatory journals. *BMJ* 2015, 350, h210.
5. Shen, C.; Björk, B.C. Predatory' open access: A longitudinal study of article volumes and market characteristics. *BMC Medicine* 2015, 13, 230. DOI: 10.1186/s12916-015-0469-2.
6. Moher, D.; Shamseer, L.; Cobey, K.D.; Lalu, M.M.; Galipeau, J.; Avey, M.T.; Ahmadzai, N.; Alabousi, M.; Barbeau, P.; Beck, A.; Daniel, R.; Frank, R.; Ghannad, M.; Hamel, C.; Hersi, M.; Hutton, B.; Isupov, I.; McGrath, T.A.; McInnes, M.D.F.; Page, M.J.; Pratt, M.; Pussegoda, K.; Shea, B.; Srivastava, A.; Stevens, A.; Thavorn, K.; van Katwyk, S.; Ward, R.; Wolfe, D.; Yazdi, F.; Yu, A.M.; Hedyeh, Z. Stop this waste of people, animals, and money. *Nature*, 2017, 549(7670), pp. 23-25. DOI: 10.1038/549023a

7. Nwagwu, W.E. Open Access in the Developing Regions: Situating the Altercations about Predatory Publishing. *CJILS* 2016, 40(1), pp. 58-80.
8. Memon, A.R. ResearchGate and Academia.edu as avenues for predatory publishers to solicit manuscripts. *Journal of the Pakistan Medical Association* 2019, 69(7), pp. 955-959.
9. Committee on Publication Ethics. *Predatory Publishing*, 2019. Disponibil online: https://publicationethics.org/sites/default/files/cope_dd_a4_pred_publishing_nov19_screenaw.pdf (accesat la 08.10.2024)
10. Grudniewicz, A.; Moher, D.; Cobey, K.D.; Bryson, G.L.; Cukier, S.; Allen, K.; Ardern, C.; Balcom, L.; Barros, T.; Berger, M.; Ciro, J.B.; Cugusi, L.; Donaldson, M.R.; Egger, M.; Graham, I.D.; Hodgkinson, M.; Khan, K.M.; Mabizela, M.; Manca, A.; Milzow, K.; Mouton, J.; Muchenje, M.; Olijhoek, T.; Ommaya, A.; Patwardhan, B.; Poff, D.; Proulx, L.; Rodger, M.; Severin, A.; Strinzel, M.; Sylos-Labini, M.; Tamblyn, R.; van Niekerk, M.; Wicherts, J.M.; Lalu, M.M. Predatory journals: no definition, no defence. *Nature* 2019, 576(7786), pp. 210-212.
11. Cobey, K. D.; Lalu, M. M.; Skidmore, B.; Ahmadzai, N.; Grudniewicz, A.; Moher, D. What is a predatory journal? A scoping review. *F1000Research* 2018, 7, 1001. <https://doi.org/10.12688/f1000research.15256.2>
12. Siler, K. There is no black and white definition of predatory publishing. *LSE Blog*, 2020. Disponibil online: <https://blogs.lse.ac.uk/impactofsocialsciences/2020/05/13/there-is-no-black-andwhite-definition-of-predatory-publishing> (accesat la 08.10.2024).
13. Raju, R. Predatory publishing from a global south perspective. Library Publishing Coalition, 2018. Disponibil online: <https://librarypublishing.org/predatory-publishing-global-south-perspective/> (accesat la 08.10.2024).
14. InterAcademy Partnership Report. Combatting Predatory Academic Journals and Conferences. 2022. Disponibil online: <https://www.interacademies.org/publication/predatory-practices-report-English> (accesat la 08.10.2024).
15. Godsken, T.; Eriksson, S.; Oermann, M.H.; Gabrielsson, S. Predatory conferences: a systematic scoping review. *BMJ Open* 2022, 12, e062425. doi:10.1136/bmjopen-2022-06242.
16. Shamseer, L.; Moher, D.; Maduekwe, O. Potential predatory and legitimate biomedical journals: can you tell the difference? A cross-sectional comparison. *BMC Medicine* 2017, 15(1), 28.
17. Siler, K., Vincent-Lamarre, P; Sugimoto, C.R; Lariviere, V. Predatory publishers' latest scam: bootlegged and rebranded papers. *Nature* 2021, 598(7882), pp. 563-565.
18. Fialka, S. Predatory Journals as a Threat to Science, Scientific Communication, and Author's Reputation. *Current Issues of Mass Communication* 2018, 19, pp. 33-40. 10.17721/2312-5160.2018.24.33-40
19. Beall, J. Predatory journals: Ban predators from the scientific record. *Nature* 2016, 534(7607), pp. 326-326.
20. Caporale, C.; Zagarella, R.M. Ethics and Integrity in Academic Publishing. In: *Ethics in Research*. Congiunti, L.; Lo Piccolo, F.; Russo, A.; Serio, M. (eds), UNIPA, Springer, Cham, Switzerland, 2023, pp. 53-69 https://doi.org/10.1007/978-3-031-24060-7_5
21. Gasparyan, A.Y.; Nurmashv, B.; Udovik, E.; Koroleva, A.M.; Kitas, G.D. Predatory Publishing Is a Threat to Non-Mainstream Science. *J Korean Med Sci.* 2017, 32(5), pp. 713-717. doi: 10.3346/jkms.2017.32.5.713
22. Björk, B.-C.; Kanto-Karvonen, S.; Harviainen, J.T. How Frequently Are Articles in Predatory Open Access Journals Cited. *Publication* 2020, 8, 17. <https://doi.org/10.3390/publications8020017>
23. Sümeyye, A.; Müge, A. Are predatory journals contaminating science? An analysis on the Cabells' Predatory Report. *The Journal of Academic Librarianship*, 2021, Volume 47, Issue 4, 102366, ISSN 0099-1333, <https://doi.org/10.1016/j.acalib.2021.102366>
24. Severin, A.; Low, N. Readers beware! Predatory journals are infiltrating citation databases. *Int J Public Health*. 2019 Nov; 64(8), pp.1123-1124. doi: 10.1007/s00038-019-01284-3
25. Predatory journals. Scopus Journals De-Listing in 2024, January 16, 2024. Disponibil online: <https://predatoryjournals.org/news/f/scopus-journal-de-listing-in-2023> (accesat la 08.10.2024).
26. Predatory journals. Web of Science de-listed 82 journals, including 15 from Hindawi, March 23, 2023. Disponibil online: <https://predatoryjournals.org/news/f/web-of-science-de-listed-82-journal-including-15-from-hindawi> (accesat la 08.10.2024).
27. Cortegiani, A.; Manca, A.; Lalu, M.; Moher, D. Inclusion of predatory journals in Scopus is inflating scholars' metrics and advancing careers. *Int J Public Health* 2020, 65(1), pp. 3-4. doi: 10.1007/s00038-019-01318-w
28. Vervoort, D.; Ma, X.; Shrimme, M.G. Money down the drain: predatory publishing in the COVID-19 era. *Can J Public Health* 2020, 111, pp. 665-666. <https://doi.org/10.17269/s41997-020-00411-5>.
29. Macháček, V.; Srholec, M. Predatory publishing in Scopus: Evidence on cross-country differences. *Scientometrics* 2021, 126(1), pp. 1897-1921.

30. Strielkowski, W.; Gryshova, I. Academic Publishing and "Predatory" Journals. *Science and Innovation* 2024, 14(1), pp. 5–12. <https://doi.org/10.15407/scine14.01.005>.
31. Strinzel, M.; Severin, A.; Milzow, K.; Egger, M. Blacklists and whitelists to tackle predatory publishing: a cross-sectional comparison and thematic analysis. *mBio* 2019, 10(3), e00411-19. DOI: 10.1128/mBio.00411-19.
32. Crotty, D. The downside of Scale for Journal Publishers: Quality Control and filtration. *The Scholarly Kitchen*. 2017, February 1. Disponibil online: <https://scholarlykitchen.sspnet.org/2016/03/22/the-downside-of-scale-for-journal-publishers-quality-control-and-filtration/> (accesat la 08.10.2024).
33. Manca, A.; Martinez, G.; Cugusi, L.; Dragone, D.; Dvir, Z.; Deriu, F. The surge of predatory open-access in neurosciences and neurology. *Neuroscience* 2017, 353, pp. 166–173. <https://doi.org/10.1016/j.neuroscience.2017.04.014>.
34. Forero, D.A. ; Oermann, M.H.; Manca, A.; Deriu, F.; Mendieta-Zerón, H.; Dadkhah, M.; Bhad,R.; Deshpande, S.N.; Wang, W.; Cifuentes, M.P. Negative Effects of "Predatory" Journals on Global Health Research. *Ann Glob Health* 2018, 84(4), pp. 584-589. doi: 10.9204/aogh.2389.
35. Nilsen, E. B.; Andersen, R. Academic publishing and the threat of predatory journals: A warning from Norway. *European Science Editing* 2019, 45(2), pp. 40-43.
36. Xia, J.; Harmon, J.L.; Connolly, K.G.; Donnelly, R.M.; Anderson, M.R.; Howard, H.A. Who publishes in predatory journals? *JASIST* 2015, 66(7), pp. 1406-1417. DOI: 10.1002/asi.23265.
37. Memon, A.R. Predatory Journals Spamming for Publications: What Should Researchers Do? *Sci Eng Ethics* 2018, 24(5), pp. 1617-1639. doi: 10.1007/s11948-017-9955-6.
38. Otike, F.; Bouaamri, A.; Hajdu Barát, Á. Predatory Publishing: A Catalyst of Misinformation and Disinformation Amongst Academicians and Learners in Developing Countries. *The Serials Librarian* 2022, 83(1), pp. 81–98. <https://doi.org/10.1080/0361526X.2022.2078924>.
39. Krawczyk, F.; Kulczycki, E. How is open access accused of being predatory? The impact of Beall's lists of predatory journals on academic publishing. *The Journal of Academic Librarianship* 2021, 47(5), 102336. DOI: 10.1016/j.
40. Directorate-General for Research and Innovation. *Agreement on Reforming Research Assessment*, 20 July 2022, Disponibil online: https://coara.eu/app/uploads/2022/09/2022_07_19_rra_agreement_final.pdf (accesat la 08.10.2024).

Citation: Cuciureanu, Gh. What is predatory publishing and what impact it has. *Journal of Social Sciences* 2024, 7 (4), pp. 133-143. [https://doi.org/10.52326/jss.utm.2024.7\(4\).10](https://doi.org/10.52326/jss.utm.2024.7(4).10).

Publisher's Note: JSS stays neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.

Copyright:© 2024 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

Submission of manuscripts:

jes@meridian.utm.md